

gaton a földi javakért küzdenek, tülekednek, viaskodnak a legkiválóbb erők is, itt keleten a földi életet egy előkészítő iskolának tartják a próféta-ígérte paradicsomhoz, egy gradus ad Parnassum.

Lármásabb az élet a csarsija másik részében: a kézművesek között. Aki gyönyörű háremhímzéseket, aranyszövéseket, áttört művi ezüst kávéskészletet, vagy egyéb finom portékát akar beszerezni, az menjen a régi, de ma már omlós falu bazárba (beiszttán, e szóból bez, vászon), ahol szemképráztató korán mondásos kézimunkák és ötvös remek-kék mellett, melyek ára aránylag nem is magas, ma már a legsilányabb morva perperkált, cseh kartont, meg más közönséges vásári árut árúsitának. *Főleg osztrák holmit.*

A *beiszttán* boltozatos helyiségéből, melynek hűs levegője a forró nyáron kellemes pihenőt nyújt, a török kereskedőket a spanyol zsidók egészen kiszorították. Ide a török már csak nyugodni, pihenni, nézgelődni jár. Ide, meg a miliacska menti parti kávéházakba, ahol csibuk, nargileh és vastag fekete-kávé mellett átadják magukat a „kef”-nek.

Almodnak a félhold régi dicsőségéről, világalalmáról. Ma mindez a múlté! És talán, talán már nem pirkad napkelet felől...

A csarsija kézművesei közt hangos az élet. Lehet itt kapni minden lomtári árut, zsiárus holmit, amire e földhözragadt lakosságnak primitív életében szüksége lehet: főzőedényt, ékszer, hámot, nyergét, dézsát, ruhaneműt, fegyvert, csizmát, pokrócot, csibukot és sok ezer mást.

Alljunk meg egy percre az ékszerészeknél. Ezek apró bódékban ülnek s pár darabnyi készletüket üvegszekrényben maguk mellett tartják. S nem ügyelve az előttük elmenők tarka tömegére csöndben, munkájuk fölé hajolva dolgoznak e sápadt emberkék: metszenek, kalapálgatnak, formáznak, fujnak. Mellettük kis faszéntűzhelyen olvad a nemes fém, melyből a finom azsúr-munkákat és az otromba gyűrűket, karpereceket készítenek. Ugyanazon mesterségben micsoda ellentét!

A szomszéd utcából már messzire kihallatszik az edénykészítők, meg a kovácsok éktelen kalapálása, pörölyözése, csörömpölése, kopácsolása, a fújtató dobogása. Két oldalt egész sora a korombeszállt, mély barlangoknak, tele szerszámmal, szénnel, fém-mel. Mindegyik mélyéből kipislog a sziporkázó zsaratnok, s a lábballal tiprott fújtató előtt füstösképű alakok fekete karjai verik az izzó vasat, kalapálnak, forrasztanak, dübörögnek fültépő robajjal.

Távolabb az asztalosok, ácsok, kádárok csöndesebb utcája következik, akik földön ülve esztergálynak, reszelnek, faragnak, szögeznek, bárdolnak, miközben meztelen lábuk hosszú ujjával ügyesen fogják, forgatják a munkában levő tárgyat.

Amodább a nyergesek, szíjasok sora. Itt készülnek azok a magas, kemény, bordás nyergek, amelyeket a nyugati ember vesése sohasem bír megszokni, de amelyet a bennszülött, ki azt a lova kisebesedett hátáról soha le nem veszi, kényelmesnek talál. A járókelők feje minduntalan beleütözik a kiakasztott istrángokba, ostorszijakba, hámozókba, kötőfékekbe s az egész környéket nehéz zsír- és száradó borszag tölti be.

Keresztültörjük magunkat a gabona- és lisztárusok alkudozó, hadonászó, fogadkozó csoportján s a közelben egy török patikához, gyógyfűárudához jutunk. Mintha csak a századok előtt élt spanyol vagy holland festőművészek alchimista képei elevenedtek volna meg: a sötét, misztikus helyiség boltozatáról mindenféle fülkötegek lógnak alá, az alacsony polcokon, meg a fali mélyedésekben kutanyelvések üvegek, furesa mozsarak, belégypiszkolt burák álldigálnak szanaszét megnevezhetetlen rendezetlenségben. Csak a csillogó szemű gyökök, tarka szalamanderok hiányzanak, hogy a képzelem képe teljes legyen.

Oh kelet, oh nagy Mohammed pusztuló népe! Van rajta valami, oly megkapó érdekesség, oly lebilincselő ódon varázs, hogy aki egyszer megismerkedett velük közelebről, az vágyik oda vissza, mert ezt a saját-szerű tarkaságot, ezt a szokatlan színkeveréket nem lehet föllelni egyebütt, csak ahol a csillagos félhold jelzi az iszlám hit uralmát.

De ime esteledik.

A közeli pompás Begova dzsamija mecset karesu minarejének magas körfolyosóján, hova egy nyaktörő esigalépcső vezet, megnyílik a keletre épített faajtó s a kilépő műezzin az igaz hívőket achsam- (esti) imára hívja. Nyújtott különös orrhangon énekl az örök himnusz, mely a földkereken naponta ötszáz millió lélekben kelt buzgó áhítatot a Tibettől az Atlanti-óceánig, a Bab el mandebtől a Száva partjáig: La illáhe, illalláh, Mohammed reszül' ulláh. (Allah az egy isten és Mohammed az ő prófétája.)

Ekkor a böjük csarsija zsiárongása elül, a gyaúr vevők hazamennek, a muzulmán árus pedig bezárja bódéját és megy imádkozni a „dzsami”-ba: a mecsetbe. Szegény és gazdag, nélkülözést látó varga és tehetős földesur mind egyformán, egy sorban állnak ott minden nap ötször s mély hajlongások után az imám mormolására egyszerre hajtják homlokukat a földre terített szőnyegekre. Bensőséggel, áhítattal, rendithetetlen hittel dicsérik az Urat.

Allah ákbär, Allah ákbär! Az Isten a legnagyobb.

Horváth Béla dr.

— **Tahy konzul beteg. Belgrádból** jelentik: *Tahy* mitrovicai konzul, ki utban volt állomása felé, Üszkübben betegsége miatt kénytelen volt utját megszakítani. A konzul már Belgrádban panaszkodott erős meghülés miatt, de tegnapelőtt mégis folytatta utját Üszkü felé, ahová tegnap érkezett meg. Üszkübben állapota annyira rosszabbodott, hogy *nem tud tovább utazni*. Tahy erős influenzában szenved. A bécsi külügyi hivatal, amely nem akarja tovább halasztani a mitrovicai osztrák és magyar konzulátuson az osztrák és magyar lobogó kitűzését, *Widner* belgrádi konzult bizta meg azzal, hogy az ünnepies aktuson *Tahyt képviselje*.

A Napközi Otthon megnyitása

— Szeged legújabb jótékonyági intézménye. —

(*Saját tudósítónktól.*) Ebben a városban nem valami magas színvonalu a jótékony-ság. Az ugynevezett emberbarátok legtöbbje nagyon bürokratikus és barátságtalanul gyakorolja a szegények támogatását. Legtöbbnyire nincs rendszer a jótékony-ságban, alig van szervezett és adminisztrált humánus intézmény. A jótékony-ság srhappnelljeivel minduntalan megsebzik a boldogtalan halandót, bálban és ünnepélyen, korzón és kávéházban esetleg a garconlakásban. És a kimerőszakolt adakozás után elibénk toppan egy egész familia és arról panaszkodik, hogy nincs egy betevő falatja, fenyegetődzik, hogy öngyilkos lesz és a végén kiegészik velünk néhány krajcárban. Hát hogy is van az — gondoljuk — a hivatásos jótékony-ság, amely épen most vizitelt nálunk, sohasem találkozik a szegény emberekkel? Undorodnak egymástól vagy véletlenül mindig elkerülnek egymást?

Bizony így állunk a jótékony-sággal. Adakozunk, de nem tudjuk, hogy kinek és mire. És ez legtöbbnyire rendszertelen és kapkodó jótékony-sági akciónak tulajdonítható, hogy valóban emberbaráti cél érdekében ma már alig sikerül megmozdítani a társadalmat. Öszintén és röviden: elérkezett a megcsömörlés.

Valóban minden elismerésre érdemes az, aki nem téveszti el a jótékony-ság igazi célját és áldozatkészségével hozzájárul a szegényebb néposztály megélhetésének a megkönnyítéséhez. Bégavári *Back* Bernát, a filantropikus gondolkodásáról ismert szegedi művészeti mecénás *ötvenötezer* koronát adományozott a Szegedi Katolikus Nővédegyesület *Napközi Otthonának* a céljaira. Ezt a nemes cselekedetet fölösleges dicsőítő jelzőkkel elhalmozni. Ez az ideális jótékony-ság, a mely példaképül szolgálhat.

A Korona-utca 18. számú telkén épült a Napközi Otthon, amely már teljesen elkészült és *kedden* átadják a rendeltetésének. Az intézmény létesítésében megbecsülendő része van *Raskó* István dr.-nének, az egyesület elnöknőjének, aki fáradhatatlan agilitásával élén állt a jótékony-ságu mozgalomnak. A telek értéke *huszonnyolcezer* korona, az összeget a katolikus vallásalapból fedezték. A berendezés értéke *kilencezer* korona, amelyet részben a saját vagyonából, részben gyűjtés útján, adományokból fedezett az egyesület. Az intézmény évi büdzséje *tizenkétezer* korona.

A Napközi Otthon valóban ideális jótékony-sági és társadalmi intézmény. Méltó a legteljesebb támogatásra, mert célja a legnemesebb, a legemberibb: a kisdetek gyámolítása. Az intézetben ugyanis otthont találnak a két-hat éves gyermekek, fiúk és leányok, reggel félhat órától este nyolcig. A gyermekek napjában négyszer étkeznek, a nagyteremben a legkülönbözőbb játékokkal szórakoznak, az óvónő fölügyeletével. Ha közben elfáradnak, a szomszédos szobában párnás és takarós vaságyak állanak a rendelkezésükre. Csupa kényelem az otthon: az ételt liften szállítják föl a konyhából, minden teremben villanyvilágítás, gázkályha, finom fapadozat, a legalkalmasabb eszközök. A mellékhelyiségek is tökéletesek, modern berendezésűek. Van fürdőszoba is, gázkályhával. Minden terem fehér festésű.

A sajtónak szombaton délután mutatta be az intézetet *Raskó* István dr.-né, az egyesület elnöknője, akinek a munkájában *Rónay* Erzsébet tanárnő, az intézet igazgatónője és *Zengei* Ilona segédkeztek. A pincében van a konyha, az éléskamra, mosókonyha és fűszekamra. Minden helyiségben villanyvilágítás van. A konyha a legmodernebb felszerelésű. A földszinten van a tulajdonképeni napközi otthon. A ruhatáron és fogadósobán keresztül a nagyterembe jutunk. Tágas, szép terem, az utcára három nagy ablak nyílik. Ebben a teremben vannak a padok, székek, két szekrény, játékok és más eszközök. A nagyteremből nyílnak a szükséges mellékhelyisé-